

Recensie: Bach Studies ★★1/2**1/2

Opera Antwerpen
zondag 19 mei 2019

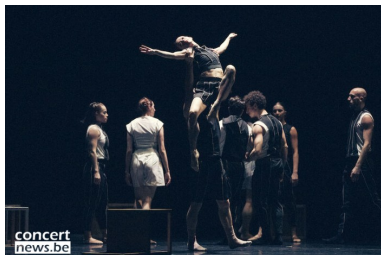

foto © Filip Van Roe

Recensie:

Met de wereldcreatie Bach Studies van Benjamin Millepied sluit Ballet Vlaanderen haar seizoen 2018-2019 af in ons land. De productie werd op de première in Antwerpen onthaald op een gedeeltelijke staande ovatie van het publiek. Kennelijk wisten die toeschouwers het werk beter te appreciëren dan wijzelf. Wij zagen op een uitzondering links en rechts na namelijk een wervelende start op 'Kommt, Ich Töchter, Helft mir Klagen' uit de Matteüspassie nr. 1 voor koor, waarna de voorstelling danig inzakte, om uiteindelijk op het einde van het tweede bedrijf opnieuw de dynamiek van de ganse compagnie, de bijna onophoudelijke beweging uitgevoerd te zien op Passacaglia en fuga in c voor orgel. Het werk " waarin behoorlijk wat laag tegen de podiumvloer uitgevoerd wordt wat niet optimaal is voor de zichtlijnen op de parterre, daarnaast wordt er soms ook te breed gespeeld links en rechts zodat een deel van het publiek de dansers letterlijk niet ziet zitten - komt dus het best tot haar recht wanneer alle dansers op het podium staan. De solo's, duetten, enz. zijn niet allemaal van dezelfde choreografische kwaliteit en intensiteit. Om kort te gaan: Bach Studies is ons niet coherent en consistent genoeg (qua niveau) waardoor de spanningsboog al snel verslapt. Dat heeft voor alle duidelijkheid niets met Ballet Vlaanderen te maken, wel met het werk op zich.

Aan het strakke lichtplan van United Visual Arts heeft het alleszins niet gelegen. Zij tekenen voor witte langwerpige ledstroken die 360 graden kunnen draaien met op elk uiteinde een ledbol. De stroken vullen en ledigen zich tijdens de voorstelling onder andere met wit licht. De beweging refereert naar de metronoom wanneer in het begin een ervan begint te schommelen, daarna een tweede, een derde, enz. Tot ze in tegenmaat ten opzichte van elkaar gaan schommelen en dus geen mooie parallellen met elkaar trekken maar als geheel een vloeiende golvende lijn creëren vanuit de basis die ze zijn: een rechte. Het is die beweging, hetzelfde doen maar dan met lichte vertraging die we de dansers (bv. in het kwartet waarbij de dansers zich spiegelen aan elkaar) ook zien uitvoeren zodat ook daar een golf in te zien is. Maar die bewegende belichting 'concurrert' in zekere zin ook met de dansers. Het is te zeggen, soms betrappen we er ons op naar het lichtplan aan het kijken te zijn dan naar de ballerina's en ballerino's.

Het idee rond constante beweging en het contrapunt staat dan ook centraal in deze Bach Studies dat 'Kommt, Ich Töchter, Helft mir Klagen' uit de Matteüspassie nr. 1 voor koor, Partita nr. 2 in d voor viool, de aria Shafe können sicher weiden uit Was mir behagt, Komm süsßer Tod en Mein Jesu! Was vor Seelenweh uit het liedboek Schemelli, Nun komm, der Heiden Heiland uit Orgelbüchlein en Passacaglia en fuga in c voor orgel van Johann Sebastian Bach naast Our common faith uit The National Anthems van David Lang. Bach Studies gebruikt daarvoor zowel vooropgenomen materiaal, Eric Crambes die in het eerste bedrijf de violsolo op het podium voor zijn rekening neemt als live orkestbegeleiding van het Symfonische orkest Opera Vlaanderen (in het tweede bedrijf) onder muzikale leiding van Daniel Inbal.

Openen doet de voorstelling wanneer het gezelschap uit de rechterdeur van de backstage komt. Iedereen heeft een stoel in de hand die ze in een cirkel plaatsen. De backdrop daalt. Een wervelende choreografie waarin de cirkelvorm, de golfbeweging centraal staat volgt. Het levert een erg energieke stroom aan dynamiek op het toneel op. Om kort te gaan: Ballet Vlaanderen blaast ons hier uit onze sokken.

Maar daarna valt het choreografisch zo goed als stil, en zijn er op een paar lichtpuntjes na nog nauwelijks scènes die ons even hard weten te verbazen als die openingsscène.

Bach Studies is eigenlijk een voorstelling geworden waar de eerste solisten hun kunnen mogen tonen. Zo weet de Italiaan Claudio Cangialosi zich op onze radar te dansen in zijn zeer levendige solo in het eerste bedrijf maar ook in duet met de Australische Juliet Burnett, waarmee hij zeker naar het einde van het tweede bedrijf stelselmatig een grotere rol toebedeeld krijgt. De Amerikaan Matt Foley van zijn kant bevestigt opnieuw. Hij stond er op de première. Net als Lara Franssen, die volgens ons voor het eerst een duidelijke en prominente rol in een productie van Ballet Vlaanderen kreeg. Een mannelijke rol zelfs die haar erg goed afging.

Naast de openingsscène, stippen we absoluut het mannentrio aan in het eerste bedrijf dat " terecht " een stevig applaus krijgt achteraf. Claudio Cangialosi, de Belgische half-solist Brent Daneels en de Spanjaard Daniel Domenech schitteren ook omdat hun dans erg modern aanvoelt, o.a. met die heerlijke slide naar voor net voor het einde ervan. Domenech is overigens niet de enige met Spaanse roots op het podium. In Clàudia Gil Cabús die recent bij Ballet Vlaanderen kwam, zit zeer veel potentieel zoveel staat vast na haar prestatie in deze voorstelling.

In het tweede bedrijf zien we de geometrische lijnen getrokken worden door ballerina's die in grand écart schuin gaan liggen en hun armen en benen parallel plaatsen. Verder zien we de armen en benen zich tot elkaar verhouden in een X, wordt een driehoek gevormd met een van de armen ten opzichte van het oor, en een diagonale lijn getrokken met de linkerarm. De vorm en het abstracte primeert uiteindelijk op het narratieve in deze Bach Studies. Om kort te gaan: de emotionele laag is wel aanwezig, maar niet altijd. Wellicht daarom ook dat we bij momenten wat verloren liepen in deze voorstelling.

< Bert Hertogs >